

בש"פ 3584/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3584/22

לפני: כבוד השופט ע' ברון

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
מיום 17.5.2022 (כבוד השופט א' הימן) ב-מ"ת
48950-08-16

תאריך ישיבה: ג' בסיון התשפ"ב (2.6.2022)

בשם העורר: עו"ד רצון דרחי; עו"ד שרון זלינגר
בשם המשיבה: עו"ד נגה בן סידי

החלטה

1. עניין לנובערר על החלטת בית המשפט המחוזי מיום 17.5.2022 (השופט א' הימן; מ"ת 48950-08-16), בגדרה דחה בית המשפט בקשה לעיון חוזר שהגיש העורר.

ברקע הדברים כתב אישום שהוגש כנגד העורר וחמישה נוספים ביום 21.8.2016, המייחס לעורר עבירות של רצח בכוונה תחילה, קשירת קשר לביצוע רצח (שלוש עבירות), סיוע לאחר מעשה רצח, ועבירות בנשק (ניסיון ייצור והחזקה). עיקרי כתב האישום פורטו בהרחבה לאחרונה בהחלטתו של השופט (כתוארו אז) ע' פוגלמן ב-בש"פ

493/22, ואיני רואה צורך לחזור על הדברים (להלן: בש"פ 493/22). בקצרה ייאמר, כי מדובר בכתב אישום חמור, שבמרכזו סכסוך בין חבורות עברייניות, המייחס למעורבים השונים עבירות מרובות של רצח, ניסיון רצח, קשירת קשר לביצוע פשע, ועוד.

יצוין כי אך לאחרונה הסתיימה פרשת התביעה, ובקרוב תחל פרשת ההגנה במסגרתה נקבעו עשרה דיונים שיתקיימו בחצי השנה הקרובה; ואין בשלב זה צפי למועד סיום שמיעת ההוכחות בתיק.

למען שלמות התמונה, ייאמר כבר עתה כי יתר הנאשמים בתיק נמצאים היום כולם במעצר בפיקוח אלקטרוני או מעצר בית (מלבד הנאשם 1, שבית משפט זה הורה על העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני בהחלטה מיום 19.5.2022 (השופטת ד' ברק-ארז, בש"פ 3220/22) אך המפקחים המוצעים טרם אושרו על ידי בית המשפט המחוזי). כך, הנאשם 2 הועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני בהחלטה מיום 12.8.2021 (השופט א' שטיין, בש"פ 4342/21) והנאשם 4 הועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני בהחלטה מיום 30.5.2021 (השופטת ד' ברק-ארז, בש"פ 3459/21). הנאשמים 5 ו-6, שיצוין שלא מיוחסת להם עבירת רצח כפי שמיוחס לנאשמים 1-4, מצויים האחד בפיקוח אלקטרוני והאחר במעצר בית מאז 2017 ו-2016, בהתאמה.

הליכי המעצר הקודמים בעניינו של העורר

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר הנאשמים, ובתוכם העורר, עד תום ההליכים. באותה עת היה העורר עצור במסגרת תיק אחר, ולימים הורשע בו ונידון לחמש שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, שאותן סיים לרצות ביוני 2020. במצב דברים זה, הסכים העורר למעצר עד תום ההליכים בפרשה הנוכחית, בכפוף לכך שיהיה רשאי בכל עת להגיש בקשה לעיון חוזר בשאלת מעצרו. מפעם לפעם האריך בית משפט זה את מעצרו של העורר, לבקשת המשיבה ומתוקף סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

3. ביום 23.6.2021 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר לבית המשפט המחוזי שבה עתר להעברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני. בהחלטה מיום 18.1.2022, נעתר בית המשפט המחוזי לבקשתו. ואולם המשיבה הגישה ערר על החלטה זו, שהתקבל בהחלטה מיום 6.2.2022 – ומשמעות הדבר שהעורר נותר במעצר מאחורי סורג ובריח (בש"פ 493/22).

במסגרת ההחלטה ב-בש"פ 493/22 עמד בית המשפט על כך שהמעשים שמיוחסים לעורר בכתב האישום, שעיקרם עבירות אלימות חמורות שנעשו לכאורה במסגרת חבורת פשיעה, מלמדים על מסוכנות רבה ומשמעותית; וכי מסוכנות זו אינה רק כלפי הגורמים שאיתם מסוכסך העורר אלא כלפי כולי עלמא. בית המשפט מנה שיקולים נוספים המטים את הכף לעבר השארתו של העורר במעצר מאחורי סורג ובריח, ובהם עברו הפלילה כולל, בין היתר, הרשעה בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע שבגינה ריצה מאסר תקופה של 5 שנים; והרשעה נוספת בגין עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע וסיוע לאחר מעשה שבגינה ריצה עונש מאסר בפועל בן שנתיים. עוד הפנה בית המשפט לתסקיר שירות המבחן שנערך לעורר, שבו נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני, בשים לב לעוצמת הסיכון הגבוהה שנשקפת ממנו ותוך שהודגש כי לעורר עמדות עברייניות מגובשות ומופנמות לצד קשרים

עמוקים עם גורמים עבריינים אחרים; וכן למידע מודיעיני שהוצגלבת המשפט ומלמד גם הוא על מסוכנותו הרבה של העורר.

סוגיה נוספת שאליה התייחס בית המשפט בהחלטה ב-בש"פ 493/22 הייתה העובדה שמרבית הנאשמים בפרשה היו באותו זמן עצורים בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט עמד על כך שהשוני הרלוונטי בין העורר כאן לבין יתר הנאשמים, נעוץ בכך שבמקביל למעצרו עד תום ההליכים בפרשה זו, עד לחודש יוני 2020 ריצה העורר עונש מאסר שהושת עליו בתיק אחר. צוין שם כי בכל הנוגע לבחינת פרק הזמן שבו נתון אדם במעצר, יש להבחין במידה מסוימת בין מי שהחלטת המעצר הובילה לשלילת חירותו, לבין מי שהחלטת המעצר לא שינתה באופן מהותי את מצבו מקום שבו היה ממילא נתון בסטטוס של אסיר; שכן אבן הבוחן המרכזית בשיקול חלופי הזמן היא הפגיעה בחירות הנאשם.

4. ביום 13.4.2022 הוגשה בקשה להארכת מעצרו של העורר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים (בקשה 17 במספר; בש"פ 2570/22). בדיון שהתקיים לפני השופט נ' סולברג ביום 26.4.2022, טען בא-כוחו של העורר כי העורר זקוק לניתוח בגבו, שלאחריו יעבור שיקום ארוך במהלכו יהיה מרותק למיטה, ושיש בנתון זה כדי להשליך על מסוכנותו של העורר. בתום הדיון הורה בית המשפט לעורר להמציא לתיק מסמכים רפואיים המעידים על מצבו הרפואי והטיפול שהוא צפוי לעבור; חלף זאת, ביום 6.5.2022 הודיע העורר לבית המשפט כי הוא מסכים להארכת מעצרו בכפוף לכך שתישמר לו הזכות לפנות לבית המשפט המחוזי בבקשה לעיון חוזר על רקע מצבו הרפואי. בהתאם לכך, הורה בית המשפט על הארכת מעצרו על העורר, תוך שצוין כי "זכויות הצדדים וטענותיהם שמורות להם בנוגע להליך ש[העורר] מתכוון לנקוט בו, לגבי מצבו הרפואי".

הבקשה לעיון חוזר וההחלטה נושא הערר

5. העורר אכן פנה לבית המשפט המחוזי בבקשה לעיון חוזר. בבקשה נטען כי מצבו הרפואי של העורר קשה וכי ההליך הרפואי המורכב שאותו הוא עתיד לעבור, כמו גם הליך השיקום שלאחריו שבמהלכו צפוי העורר להיות במצב סיעודי ומרותק למיטתו, מפחיתים במידה רבה את המסוכנות הנשקפת ממנו. נוסף על כך התייחס העורר בבקשתו לחלוף הזמן מאז תחילת מעצרו ולהתארכות ההליכים בתיק העיקרי, כך שנטען שבמכלול הנסיבות יש להורות על המשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני חלף מעצרו מאחורי סורג ובריח.

בהחלטה מיום 17.5.2022, שעליה נסב הערר שלפניי, קבע בית המשפט המחוזי כי חרף מצבו הרפואי של העורר, לא ניתן להורות בשלב זה על השמתו במעצר בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט המחוזי מצא שמאז שניתנה ההחלטה ב-בש"פ 493/22, לא אירע כל שינוי נסיבות מהותי המצדיק סטייה משנקבע בה, וכי המסוכנות הגבוהה שאליה התייחס בית המשפט שם, קיימת גם כיום. בתוך כך, צוין בית המשפט המחוזי כי במהלך הדיון הוגשו לו מסמכים סודיים, ועמד על כך שלפי המידע המודיעיני המפורט בהם ניכר כי מסוכנותו של העורר מתקיימת בעוצמה רבה גם מתוך כותלי בית המעצר.

בהתייחס למצבו הרפואי של העורר, קבע בית המשפט המחוזי כי אין ספק שמצבו מצריך ניתוח בתקופת הזמן

הקרובה; ואולם אין בהחמרה שחלה בחודשים האחרונים כדי להסיט את נקודת האיזון לעבר העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני. בנוגע לטענות בדבר ההפחתה במסוכנות לאחר הניתוח, העיר בית המשפט המחוזי שהבקשה לעיון חוזר מקדימה את זמנה במובן זה שאין להידרש לשאלת מסוכנות העורר לאחר הניתוח, טרם שזה בוצע. סופו של דבר, בית המשפט המחוזי מצא שבמכלול הנסיבות ובאיזון שבין מסוכנותו של העורר לבין מצבו הרפואי, מסוכנותו של העורר גוברת ואינה יכולה לאפשר מעצר בפיקוח אלקטרוני. ומכאן הערר.

טענות הצדדים בערר

6. בערר נטען כי מצבו הרפואי של העורר נכון לעכשיו, עוד טרם שעבר את הניתוח, מפחית את מסוכנותו באופן ניכר. כך משעה שהוא מוגבל בתנועה, נעזר בקביים ונוטל משככי כאבים. על כן גם מבלי להידרש למצבו העתידי לאחר שיעבור את הניתוח, ניתן לומר כבר היום שמסוכנותו פחתה. נוסף על כך, העורר מלין על כי יתר הנאשמים בכתב האישום שוחררו זה מכבר למעצר בפיקוח אלקטרוני- כך, על אף שחומרת העבירות המיוחסות להם אינה נופלת משלו וגם לגביהם ניתן תסקיר שלילי. העורר סבור שבהתאם לעקרון השוויון, ולנוכח חלוף הזמן והימשכות ההליכים בתיק העיקרי, יש מקום להשוות את תנאי מעצרו לאלו של יתר הנאשמים ולהעבירו לפיקוח אלקטרוני. באשר למידע המודיעיני, שאליו התייחס בית המשפט המחוזי בהחלטתו, נטען בערר שלאורך כל השנים שעניינו של העורר נדון בבתי המשפט, נטען לקיומו של מידע מודיעיני המלמד על מסוכנותו "הנוכחית" של העורר - אך מעולם לא התממשו החששות שאליהם התייחסו המידעים ובשום שלב לא נחשד העורר בביצוע עבירות תוך כדי תקופת מעצרו.

בדיון שהתקיים במעמד הצדדים ביום 2.6.2022, שב בא-כוח העורר על עיקרי הערר. מנגד, טענה בא-כוח המשיבה כי צדק בית המשפט המחוזי בקובעו כי מצבו הרפואי של העורר לא מפחית את מסוכנותו במידה שמאפשרת את העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני. בהתייחס לטענה כי יתר הנאשמים שוחררו למעצר בפיקוח זה מכבר, הפנתה בא-כוח המשיבה להחלטה ב-בש"פ 493/22, שם כאמור עמד בית המשפט על כך שההבחנה בין הנאשמים היא על בסיס העובדה שהעורר כאן היה אסיר משך זמן רב בעודו עצור בתיק הנוכחי, ועל כן נתון הזמן שחלף הוא בעל משמעות אחרת בעניינו של העורר; והוסיפה כי בבחינת מכלול הנתונים לא נשתנה דבר מאז שניתנה ההחלטה ב-בש"פ 493/22. נוסף על כך, בא-כוח המשיבה העבירה לעיוני מידע מודיעיני בעניינו של העורר, שממנו לטענתה ניתן ללמוד על מסוכנותו הרבה וכן על ההבחנה בין העורר כאן לבין יתר הנאשמים.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בכתובים ושמעתי את באי-כוח הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות. כפי שעולה מהחלטת בית המשפט המחוזי וגם לא הייתה מחלוקת על כך בדיון לפניי, מצבו הרפואי של העורר הוא כזה המצריך ניתוח בטווח הזמן הקרוב. בא-כוח העורר העלה בדיון טענות כאלה ואחרות לגבי טיב הטיפול שמקבל העורר משירות בתי הסוהר; מבלי להביע עמדה לגופן של טענות אלה, וכפי שהובהר לצדדים במהלך הדיון, מקומן של טענות מסוג זה אינו בבקשה לעיון חוזר אלא בעתירת אסיר; ואיני נדרשת להן בהליך זה.

השאלה שדרושה להכרעה היא אם מצבו הרפואי של העורר הוא כזה המפחית ממסוכנותו באופן המאפשר את השמתו במעצר בפיקוח אלקטרוני. אומר מיד כי המענה הלכך הוא בשלילה. מסוכנותו הרבה של העורר היא מובהקת

ונלמדת מתוך המעשים החמורים המיוחסים לו, כפי שהיטיב לתאר זאת בית המשפט-בש"פ 493/22 לפני כארבעה חודשים בלבד. לא מצאתי שאירע שינוי נסיבות מהותי מאז שניתנה ההחלטה ב-בש"פ 493/22, מלבד התדרדרות נוספת במצבו הרפואי של העורר, שלא היה מן המשופרים כבר במועד ההחלטה הקודמת. חרף המוגבלויות השונות שתוארו על ידי בא-כוחו, אין בידי לקבוע שמצבו הרפואי התדרדר עד כדי אינן של מסוכנותו, באופן המאפשר את העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני. ויאמר, כפי שעולה מהתסקיר שהוגש בעניינו בחודש נובמבר האחרון, לעורר "עמדות עברייניות מגובשות ומופנמות" וקשרים עמוקים עם עוברי חוק אחרים שלהם הוא מחויב; וכפי שציין בית המשפט המחוזי מסוכנותו היא גם "מתוך כתלי בית המעצר". מכאן שהמסוכנות הנשקפת מן העורר איננה רק נגזרת מיכולתו הפיזית לבצע פעולות כאלה ואחרות, אלא גם מהיקף הקשרים שהוא מקיים עם העולם העברייני, וקיים חשש שיתעצמו עם שחרורו ממעצר מאחורי סורג ובריח.

8. אכן, יש טעם של ממש בטענה כי הנאשמים האחרים בפרשה, שמיחסות להם עבירות דומות וגם להם קשרים עם העולם העברייני, מצויים כיום במעצר בפיקוח אלקטרוני – וכי מטעמים של שוויון יש להורות על כך גם בעניינו של העורר. בית משפט זה עמד לא פעם על חשיבותו של עקרון השוויון שמחייב שלא להפלות בין נאשמים בהליכי מעצר, בהיעדר טעמים המצדיקים הבחנה ביניהם (בש"פ 349/22 ויזל נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (1.2.2022); בש"פ 3770/21 אברבך נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (29.6.2021); בש"פ 4398/16 סבח נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (26.6.2016)).

אלא שבעניינינו קיימות הבחנות המצדיקות את סטטוס המעצר השונה של הנאשמים. הבחנה אחת רלוונטית, כפי שצוין בהחלטה ב-בש"פ 493/22, היא שבמשך ארבע מתוך שש השנים שהיה העורר עצור עד תום ההליכים, הוא ריצה עונש מאסר בגין עבירות אחרות שבהן הורשע, כך שהפגיעה המצטברת בחירותו לאורך השנים היא פחותה בהיבט זה מאשר הפגיעה המצטברת בחירותם של יתר הנאשמים. על כך יש להוסיף, ונתון זה הוא שמכריע את הכף, כי המידע המודיעיני שהוצג לי על ידי המשיבה הוא מידע קונקרטי וספציפי הנוגע לעורר, וממנו נלמדת מסוכנות שאינה מאפשרת בעת הזו לשנות מסטטוס המעצר שבו הוא נתון מאחורי סורג ובריח.

בא-כוח העורר טען לפניי שעל אף שתמיד היו קיימים מידעים כאלה ואחרים בעניינו של העורר, אלה מעולם לא התממשו, ולפיכך יש להתייחס אליהם בערבון מוגבל. אלא שאת המידע המודיעיני יש לבחון במבט צופה פני עתיד, ובהתאם התייחסותי כאמור.

9. סוף דבר, הערר נדחה.

ניתנה היום, י' בסיון התשפ"ב (9.6.2022).

ש ו פ ט ת